

Kurum	: Işık Üniversitesi
Başlık	: Afete Duyarlı Planlama ve Tasarımda Kentsel Açık Alanlar
Konuşmacılar	: Doç. Dr. Ayçim TÜNER BAŞKAYA, Prof. Dr. Özgen Osman DEMİRBAŞ
Video Adresi	: https://youtu.be/oo8MUqzwTUs
Yayın Tarihi	: 22.03.2023

Özgen Osman Demirbaş: Hoş geldiniz. İyi akşamlar diliyorum. Birkaç hafta önce başlattığımız yaşadığımız üzücü deprem felaketi üzerine bilgiyi paylaşmak, bilgi edinmek, konuyla ilgili bilgi üretmek ve bilimsel olarak bizim asıl görevimiz olan bilim üretmek anlamında katkı sağlamak amacıyla böyle bir girişimde bulunduk. Değerli konuklarımızın katkılarıyla da bu süreç devam ediyor, geliyor. Bugün konuğumuz İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümünden Doç. Dr. Ayçim Türer Başkaya Hoca'mız. Hocam, hoş geldiniz,

Ayçim Türer Başkaya: Hoş bulduk.

Özgen Osman Demirbaş: Hocamızla ilgili çok kısaca bir bilgi vermek gerekirse Hoca'mız İstanbul Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü mezunu daha sonra yüksek lisans ve doktora İstanbul Teknik Üniversitesinde Şehir Bölge Planlama ve 2002 yılından bu yana da İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü öğretim üyesi olarak çalışıyor. Peyzaj mimarlığı, kentsel tasarım ile şehir ve bölge planlama bölümlerinde lisans, yüksek lisans seviyesinde, lisansüstü seviyelerinde dersler veriyor. Hocamızın özellikle konusu afete duyarlı peyzaj planlaması ve tasarımı üzerine ama bunların yanında peyzaj yönetimi, kıyı alanları planlamaları, peyzaj ıslahı, onarımı gibi alanlarda da akademik çalışmalarına, bilimsel çalışmalarına devam ediyor. Şimdi; bu anlamda bu toplantılarda bizim için çok değerli hocam alanında peyzaj mimarlığı alanında afete duyarlılık üzerine önemli çalışmalar yapmış bir hocamız. Dolayısıyla sağ olsun kırmadı bizi. Bizde bu toplantılarda tek boyutlu ele almamak niyetiyle başladık. Elbette deprem gibi bir felaket yaşandıktan sonra ilk reaksiyon depremin verdiği zararlar ve anlık etkileri üzerinden konunun doğrudan muhatapları olan işte zemin, jeoloji, inşaat gibi alanlara gidiyor, ama bu işin boyutunun çok daha büyük olduğunu biliyoruz. Öncesi, sonrası ve anıyla ilgili dolayısıyla bugünkü konuşmada bu içerikleri geliştirecek inşallah. Ama ben hocama sözü vermeden önce bir parantez daha açıp bu toplantıların haricinde gündemle ilgili önemli olduğunu düşündüğüm bir mesaj aktarmak istiyorum. 2 gün önce biliyorsunuz 18 Mart bizim için önemli bir gündü Çanakkale Zaferi. Yine işte yurttta çeşitli etkinlikler ve mesajlarla kutlandı. Bu vesileyle ben de buradan 18 Mart Çanakkale Zaferi'nde başta Büyük Önder Cumhuriyetimizin Kurucusu Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tüm şehitlerimizi saygıyla anıyorum. Minnetlerimizi, şükranlarımızı belirtmek istiyorum. Onların evladı olmaktan gurur duyuyoruz. Mekânları cennet olsun. Işıklar içinde uyusunlar. Çok teşekkür ediyorum. Hocam hoş geldiniz tekrar ben sözü size bırakıyorum. Ekran paylaşımı da açık. Eğer bir şey paylaşmak istiyorsanız, buyurunuz, teşekkür ederim.

Ayçim Türer Başkaya: Evet. Davetiniz için çok teşekkürler. Burada çok değerli hocalarım da var. Onları da görmek çok güzel. Onlarla Zoom ortamında bile olsa karşılıklı görüşebilmek çok değerli bizler için, benim için. Zoomun bir avantajından bahsetmiştik biraz önce üniversiteler ne kadar yakın pozisyonda olsak da bu platformdan yararlandığımızda çok da etkileşim içinde olabiliyoruz. Bir de gündemde bu kadar kritik olan konular olunca bilgi paylaşımı çok daha değerli oluyor. Dolayısıyla umarım başlatmış olduğunuz bu toplantılar daha da devam eder, çok daha çok disiplinli toplantılar olur, tartışmalar olur, fikirler üretilir. Ülkemizin çok daha dirençli, çok daha sağlıklı bir geleceğe sahip olması için. Ben sunumumu paylaşayım. Davetiniz için tekrar teşekkür ederim. Size aktaracağım sunumun başlığı: “Afete Duyarlı Planlama ve Tasarımda bağlamında Kentsel Açık Alanlar” ve esasında biraz böyle bu sunumun başlığını irdelemek isterim biraz açıklamak isterim. İlk başta ‘Afete Duyarlı’ anahtar kelimesi üzerinden düşünürsek esasında afete duyarlıdan yani afete duyarlı ile söylemeye çalıştığımız, afet yönetim döngüsünün her aşamasında etkili olan, rol alan olma durumu. Çünkü afet yönetim döngüsünün 4 temel aşaması var. Ve biz birtakım afete duyarlı çalışmalardan bahsediyorsak esasında bu 4 aşamayı da ele alıp kendi meslek disiplinimiz açısından yorumlamalıyız. Bunun dışında da farklı afet tipleri bizler için önemli. Tabii ki gündemimizde deprem var. Ama deprem esasında afet tiplerinden biri Türkiye’nin yüzleşmekte olduğu diyorum, ama çoklu afetlerden bahsetmemiz gerekiyor sürdürülebilirlik adına sağlıklı çözümler üretebilmemiz için. O yüzden de farklı afet tipleri için çözümler üreten bir yaklaşım sergilenmesi gerekiyor. ‘Planlama ve Tasarım’ kısmına burada baktığımızda da planlamadan en üst ölçekten en alt ölçeğe varan çok ölçekli bir kurgu ile konuları ele almamız gerekiyor. Dolayısıyla mekânsal planlama ve tasarım disiplinlerinin de bir arada çalışması kaçınılmaz olarak gerekiyor. Mekânsal planlar yapı yönetmeliğimizde yer alan plan tiplerinin yanı sıra daha alt ölçekli, daha yaratıcılık tabanlı gerçekleştirdiğimiz çalışmalar da bu bağlamda afete duyarlı olmalı ve disiplinler arası çok disiplinli kurguda sağlıklı üretimler vermek adına çok disiplinli olmalı. Ve ‘Kentsel Açık Alanlar’ bu sunumda açık-yeşil alan tanımları üzerinden çok hızlıca geçtikten sonra esasında farklı kentler, farklı dinamiklere sahip olan kentler ve farklı afetler için açık-yeşil alan stratejileri neler olmalıdır? Açık-yeşil alanların anlamı nedir? konuşacağım ve tabii ki bu bu aşamada Türkiye İstanbul ve uluslararası örnekler üzerinden birtakım tartışmalar açmayı umut ediyorum sizlerle tartışmayı, fikir paylaşımında bulunmayı. Tabii ki dediğim gibi odak deprem ama burada çok afetli konular, çok farklı afetlerden de bahsedeceğim. Afet olgusu açısından ülkemizi özellikli kılan durumlar nelerdir? diye düşündüğümüzde tabii ki tehlikeye maruz kalma oranının yüksek olduğu bir ülkedeyiz. Yani sağdaki imajda görüldüğü gibi çok fazla fay hattı var ülkemiz içerisinden geçen, ülkemiz sınırlarında yer alan sadece deprem bile hani oldukça güçlü bir tehlike bizler için. Ama onun dışında küreselden yerele varan bir yelpazede tehlikeler çok ölçekli tamam. Tehlikeye maruz kalma oranımız yüksek ama bu tehlikeler çok farklı ölçekler de olabiliyor ve zaman aralıkları birbirinden farklı. Kestirilemeyen zaman aralıkları var ve farklı kaynaklardan oluşuyorlar. Dolayısıyla ülkemizde afet olgusu açısından ele alınması risk ve kriz yönetimi açısından sağlıklı bir şekilde yönlendirilmesi zor olan bir ülke. Ama bu aşamada dikkat edilmesi gereken konu tabii ki zarar görebilirlik seviyesi. Yüksek seviyede tehlikeye maruz kalan bir coğrafyada yaşıyoruz. Bunu kabul ediyoruz, ama ki zarar görebilirliğe dair çalışmaları sistemli bir şekilde yürüttüğümüzde esasında afetin cereyan etmediğini ya da en aza indirgendini de biliyoruz. Ülke coğrafyamızın ama bir zorluğu daha var. Tabii ki çok fazla afet tipi var ülkemizde. Yangınlardan sellere, onun dışında heyelanlara tsunami depremin ikincil afeti olan tsunami gibi çok çok değişik afetlerimiz var, ama ülke coğrafyamızın da bir kritik duruşu var. Hızlı üretilen, hızlı değişen, dönüşen ve büyük ölçekli değişikliklerin olduğu bir coğrafyadayız. Dolayısıyla kriz yönetiminden önceki risk yönetimi de oldukça zor. Çünkü sürekli değişen bir coğrafyada, sürekli değişen bir ortamda siz riskleri tespit edip, azaltmaya çalışıyorsunuz. Afet yönetim döngüsünün her aşamasını koordine etmeye çalışıyorsunuz. Burada AFAD ve (ADRC) Asya Afetleri Azaltma Enstitüsünün beraber

hazırladığı bir rapor var. Türkiye afet risk profili imajını oradan aldım. Burada esasında çok yeni bir kaynak değil. 2019 ama 2019'dan daha da eski verileri de ele almışlar ama baktığımızda esasında sadece bir kısmı deprem, heyelan, sel, işte taşkın gibi çoklu afetlerden belli bir kısmını alarak burada haritalamışlar. Ona bile baktığımızda, bu imaja bile baktığımızda esasında ne kadar zorlu bir süreci yönetmemiz gerektiğini de anlıyoruz. Ve o yüzden de çok disiplinli ve disiplinler arası kurguda ele almak bunu bizim için değerli. Burada biraz önce bahsettiğim afet yönetimi döngüsü yer alıyor. 2 temel aşaması var. Daha önceki konuşmacılarımız da bahsetmiştir. Risk yönetimi ve kriz yönetimi aşaması ve afet planlaması ana hatlarıyla; risk azaltma, hazırlık, afete müdahale ve iyileştirme planları adları altında afet öncesinde hazırlanması gereken planlama çalışmalarının bütünü olarak tanımlanıyor AFAD tarafından. Esasında burada böyle kesikli çizgilerin yer aldığı bir hat görüyorsunuz. Bu esasında Türkiye'deki özellikle de deprem odaklı süreci gösteriyor. Açık alanlarla ilgili çalışmalara deprem odaklı baktığımız da özellikle akademik çalışmalar açısından da bakıldığında deprem öncesi hazırlık ve sonrasındaki müdahale döneminin ağırlıklı olduğunu görüyoruz çalışmalarda, ama uluslararası örneklere baktığımızda ağırlıklı olarak iyileştirme, yeniden inşa dönemi önemli görünüyor ya da akademisyenlerin odağında görünüyor. Şimdi ama bu tabii ki deprem odaklı bir durum. Esasında çoklu afetlerden bahsetmemiz gerektiğini belirtmiştim. Açık-yeşil alan kavramı bizler için önemli. Ama açık ve yeşil alan rolleri çok daha kritik burada farklı afetlerde nasıl roller üstlendiklerini ya da üstlenebileceklerini iyi bilmemiz gerekiyor. Şimdi dolayısıyla farklı afetler diyorsak, farklı afetlerden ne anladığımıza bakmamız gerekiyor. Afetler, geniş zaman yayılan afetler olabildiği gibi ani gelişenler olabiliyor. Ardışık birbirini tetikleyen çoklu afetler olabiliyor. Geniş zamana yayılan afetler açısından baktığımızda mesela küresel ısınma onun ardışık afetlerinden tetiklediği afetlerden; deniz seviyesinin yükselmesi. Bunlar geniş zaman yayılan afetler ve esasında bu tip afetlerde adapte çalışmalar dediğimiz uzun zamana yayılan stratejilerimizi değişen koşullara göre güncelleyebildiğimiz, kendi yaşam pratiklerinizi, yönetim pratiklerinizi adapte edebileceğimiz durumlar bunlar. Ani gelişenlerse tabii ki risklerin farkındasınız. Deprem, depremin ikincil afeti olan tsunami ya da yangın ikincil afet olabileceği gibi yangın kendi başına da birincil afete olabiliyor tabii. Bunların farkındasınız. Birtakım risk çalışmaları yapılmış ama bunlar aniden değişiyor. Dolayısıyla geniş zaman yayılan afetlerle bir adaptif çalışma dominant rolde değil. Burada risk azaltma, hazırlık aşaması tabii ki önemli ama olay cereyan ettiğiindeki rejeneratif ya da reklamasyon çalışmaları bizim için çok çok kritik. Yani o süreci iyileştirme manevralarımızı iyi kurgulamış olmanız gerekiyor. Şimdi açık ve yeşil alan kavramlarına geri döndüğümüzde esasında bazı afetlerin yangınlar gibi özellikle orman yangınlarında yeşil alanlar afetin odağında yanan onlar dolayısıyla duruşları, rolleri farklı. Siz bu tip bir yangın alanına müdahale ederseniz, esasında yeşil alanların, açık alanların afete kurduğu o ilişkiye dikkatli de bakmanız gerekiyor. Dolayısıyla bir yangın başladıysa esasında onun bir topoğrafyayla ilişkisi, bitkisel dokuyla, bitki karakteriyle ilişkisini bilmek gerekiyor. Yangının bir ritüeli var. Dolayısıyla siz bitkisel dokunun tipini değiştirerek belirli aralıklarla ya da mesafelerini değiştirerek topoğrafyanın kritik öneme sahip olduğu yerlerde esasında yangının hafızasını bozuyorsunuz ve o ritmini değiştiriyorsunuz. Ve bu da sizin için müdahale anlamında büyük bir avantaj sağlıyor. Dolayısıyla burada yeşil alanlar afetin odağında olmakla birlikte çözüm de yeşil alanın içerisinde. Deprem, taşkın, sel, Covid gibi durumlara baktığımızda da esasında destek pozisyonuna sahip açık-yeşil alanlar. Bir sel anında esasında su akış hattının olduğu taşkın alanlarının geçirimli yüzeylerle kaplı olmasının avantajları oldukça önemli. Onun dışında Covid hayatımızın bir parçası olduğunda açık alanların hani bizim için ne kadar önemli olduğunu bir pandemi döneminde fark ettik. Açık alanların kurgusu, mesafeler, tasarım yani yapısal ve bitkisel tasarımın etkisi bunlar hep destek olma pozisyonuydu. Deprem ve devamındaki tsunamiler açısından da baktığımızda tsunami diyorum çünkü İstanbul ağırlıklı çalışan bir akademisyenim ve hani bizim 99 Depremi'nden sonra incelediğimiz uzmanlar

tarafından gerçekleştirilmiş raporlar esasında tsunaminin de ciddi bir bizim için sorun, tehlike olduğunu gösteriyordu. Bazı yerlerde, adaların olduğu yerlerde kimi zaman 10 metreye bile varabileceği konuşuluyordu ki, dolayısıyla İstanbul'un tsunami açısından da dirençli olması bizim için önemli. Ve yeşil alanlar, kıyı alanlar açısından baktığımızda da gene geçirme yüzeylerin yeşil dokuların olması bu sefer dalganın hafızasını, ritmini bozacak topoğrafik yer yer bitkisel doku farklılıkları bizler için avantaj. Ama işte bunlar için hem farklı disiplinlerden işbirliği içinde olmalıyız ki, bu tehlikelerin, risklerin neler olduğunu bilelim. Ve açık-yeşil alanlar adına da nasıl onlara çözüm üretebileceğimizi kurgulayabilelim. Onun dışında tabii ki çelişen birtakım plan ve tasarım teknikleri var. Biraz sonra yani birkaç sayfa sonra sizlere göstereceğim imajlarda esasında iklim dostu kentler örneklerini göstereceğim. Eğer iklim dostu birtakım çalışmalar gerçekleştirmek istiyorsak, o zaman tabii ki yeşil alanların fazla olması bizim için avantajlı. Ama yeşil yüzeylerin fazla olması bizim için avantaj ama burada çok kritik bir durum var. Nasıl bir yeşil yüzey? Yani çim yüzeyler mi, çalılar mı, kütsel ağaçlar mı? Şimdi ya da hangi tür? Çünkü her bitki türü de farklı etkiye sahip burada iklim iyileştirme açısından. Bu aşamada daha sonraki sayfalarda göstereceğim gibi şehirlerin özellikle tepe taçı geniş ağaçlar yani dal yapısı gövdesinin üzerindeki o yeşil hacmi fazla olan ağaçları tercih ettiklerini görüyoruz ki, bunlar esasında iklim için çok daha olumlu etkilere sahipler. Bazı şehirler doğrudan iklim dostu stratejilerini bunun üstüne bile kurgulayabiliyor. Şimdi ülkemiz açısından ya da benim daha hâkim olmam açısından İstanbul açısından düşündüğümüzde İstanbul bir deprem kenti kabul etmemiz gerekirse tsunami var. Deprem için bizim açık alanlara ihtiyacımız var. Çünkü çok sıkı yapılaşmanın olduğu sıkı bir dokunun olduğu bir kentteyiz. Açık alanlar bizim için çok kıymetli. Tahliye hatları açık, geniş hatlar, kaçış hatları, toplanma alanları sonrasında tabii ki geçici konut alanları ama esas toplanma alanları olarak tanımlanacak alanlar ilk etapta müdahalenin ilk aşamasında kritik. Tamam bu tip alanlara ihtiyacımız var. Tsunami var. O zaman kıyı bandında topoğrafik dalganın yönünü kırarak, topoğrafik yer yer hareketlilikler, bitkisel dokuda yüksek ağaçlardan çalılara varan sonra bazı yerlerde boşluklar olan ki o hareketin hafızasını kıralım. Bu tip teknikler kullanmamız lazım. Ama bir de iklim yani iklim oldukça kritik bir sorun karşınızda. İklim için geniş tepe taçlı ağaçları kullanmamız gerekiyor. Onlar bizim için çok kıymetli ama deprem içinde açık yüzeylere ihtiyacımız var. Dolayısıyla bazı durumlarda da çelişen planlama ve tasarım durumları var ki, işte burada gerçekten afet tiplerinin hepsine hâkim olan ve diğer disiplinlerle de çalışarak hangi afetin bazı alanlarda öncelikli olduğunu tanımlayacak durumlar olması lazım. Dolayısıyla siz bütün afet tiplerine yönelik yaklaşımları bileceksiniz. İstanbul gibi birbirini tetikleyen ardışık afetlerin, çoklu afetlerin olduğu yerlerde de dominant afete göre tabii ki hareket edeceksiniz, ama hepsine hizmet edebilen bir yaklaşımı da geliştirmeniz gerekiyor. O yüzden de açık-yeşil alanların planlaması ve tasarımı çok ölçekli ve çok disiplinli bir kurgu da ele alınıyor. Çok temel açık-yeşil alanlarla ilgili bazı bilgiler vermek gerekirse; tabii ki yapıli doku oranı açık alanlarda az ya da yok olması gerekiyor. Ama burada kritik olan şey geçirimli bir de geçirimsiz yüzey oranları. Çünkü açık alan dediğimiz her zaman geçirimli yani suyun yüzeye gelip sonra toprakların, toprağın içine sızdığı bir durum olmayabilir. Geçirimsiz yüzeylerde açık alanlarda var olabiliyor. Çünkü yapıli doku, mimari strüktür yok açık alanda artık ama zemine doğrudan hani ilk tanım zemini tanımlamıyor. Açıklıktan bahsediyor. Geçirimli ve geçirimsiz yüzeyler afetler açısından çok kritik. Çünkü özellikle su ile alakalı tehlikelerde önemli role sahip. Bir başka durumda kamusalık, yarı kamusalık ya da özel alanlar. Şimdi uluslararası literatüre baktığımızda her zaman hani kamusal alanlar bizler için önemlidir. Kamusal açık alanlar afet anında, deprem anında buralar kullanılacaktır diye belirtiliyor. Ama yere özgü birtakım stratejilerin alınması gerektiğini düşündüğümüzde İstanbul örneğini ele alalım. Kamusal açık alanlar esasında tabii ki var, ama dağılımları orantılı değil. Bazı yerlerde birikmiş vaziyetler. Bir de İstanbul'un nüfusunu düşündüğümüzde esasında çok da yeterli değil. Dolayısıyla yere özgü birtakım kararlar alınırken İstanbul gibi bir mega kentle daha

orta ölçekli ya da küçük ölçekli bir kentin stratejisinin farklı olduğunu da bilmemiz gerekir. Stratejileri farklı olmalıdır. İstanbul'da bizim için önemli olan kamusal alanlar ve yarı kamusal alanların birlikteliği ve hibrit bazen de kapalı idari birimlerle bir araya gelip depremden hemen sonra örgütlenebilen bir hibrit sistem olması gerekirken daha küçük ölçekli, orta ölçekli bir kentte çok daha tanımlı olabilir açık alanlar ve odak oluşturabilir. Dolayısıyla yere özgü, kente özgü dinamikler bizim için oldukça değerli. Ve açık alanları esasında tekil olarak da düşünmememiz gerekiyor. Bağlantılılık çok önemli kentsel koridorlar ile birbirine bağlı olan farklı ölçeklerdeki açık ve yeşil alanlar aslında bir sistem bütünü ortaya koyuyor. Ve esasında bir de bu olayın özü kentsel açık alanların ekolojik, sosyolojik, sembolik rolleri ve esasında değişen çevresel dinamikler açısından baktığımızda da bundan bir 30 yıl, 40 yıl önceki rollerinden daha da fazla rol üstlenmeleri gerektiğini görüyoruz. Çünkü artık günümüzde çevre sorunlarının afete dönüştüğü bir ortam var. Dolayısıyla kentsel açık alanların varlıkları ve nitelikleri önemli bir yaşam kalitesi göstergesi günümüzde. Çevre kalitesi ve yaşam kalitesi arasındaki fark esasında çevre kalitesi daha nicel bir durumu sergiliyor. İşte gürültü kirliliği var mı? Toz, hava kirliliği var mı? Ama yaşam kalitesinin nitel ve nicel birlikteliği söz konusu. Algısal boyutu var. Şimdi bu aşamada birtakım deneyimler ve değişen durumlardan bahsetmek mümkün. Şimdi bu kadar büyük bir deprem afet yaşamış olduğumuz düşünülürken esasında mesela İstanbul'un kıyı alanları hani her zaman hani bizler için çok kıymetli olan, yaşam kalitesi hani yüksek olduğunun bir ispatı olan kıyı alanları belki de tsunaminin daha doğrusu Kuzey Anadolu Fay hattıyla Prens Adaları Fay hattının Marmara Denizi'nin içinden geçiyor olması nedeniyle belki de algısal olarak da değişme uğrayacak. Dolayısıyla deneyimler ve değişen durumlar yaşam kalitesi üzerinde etkili ve mekân kalitesi. Şimdi mekân bunların tabii ki standart birtakım tanımları var. Örneğin burası kentsel mekân kalitesi diyagramını gösteriyor, oldukça bilinen bir diyagram ve uluslararası kabullüğü olan bir diyagram. Ama baktığımızda buradaki kriterler her ne kadar uluslararası bir boyutta bile olsa bizim ülkemizin şu an deneyimlemekte olduğu sorunlar açısından yapıcı çözümler sunmuyor. Dolayısıyla bir mekânın, kentsel mekânın kalitesi olarak konuyu ele aldığımızda da kendi ülkemize göre değerlendirmemiz gerekiyor. Denize yakın olma durumu ve afet deneyimi konusuna baktığımızda burada görebiliyor musunuz? Burası İskenderun Körfezi (Adana- Mersin-Hatay) bütünleşik kıyı alanları planını gösteren bir sayfa ve esasında burada 1. derece deprem bölgesi, 2. derece deprem bölgesi, 3. derece deprem bölgeleri, tsunami hatları gibi bilgiler var. Esasında planlar bazında bunların hepsi herkese açık vaziyette, açık kaynak data olarak var. Ve şu anki bu bölgenin durumu düşündüğümüzde esasında kıyı alanlarının bazı kıyı tamamı olmasa bile belirli bir kıyı bandının sular altında kaldığını ve kıyıda olan bazı lüks konutların boşaltılmış olduğunu görüyoruz. Dolayısıyla algı, yaşam kalitesi gibi konular oldukça kritik. Plan mekânsal planlama ve tasarım bağlamında bazı planlama hiyerarşisi bağlamında bazı çözümlere ulaşmamız gerekiyor. Ama bu aşamada burada gösterdiğim gibi çevre kalitesi, yaşam kalitesi ve mekân kalitesi de ülkemizin dinamiklerine göre insanın algısı açısından da yorumlamamız gerekiyor. Şimdi; değişen kentler, yeni stratejiler açık alanların destek rolleri açısından baktığımızda Covid-19'dan bahsetmek istiyorum biraz da yani Covid-19 hayatımıza girdiğinde açık alanları çok farklı şekilde kullanmaya başladık. Mesafe önemliydi. Diğer insanlardan uzak kalmaya çalıştık, ama açık alanların sağlıklı, konforlu imkânlarından da yararlanmak istemiştik. O zaman birtakım yenilikçi yaklaşımlar ortaya çıktı. Mesela cep telefonu uygulamaları Amsterdam örneğinde sakin ve kalabalık mekânları gösteren haritalar vardı ya da New York şehir sokak genişliklerini gösterip sosyal mesafe bilgisini veren yazılımlar vardı. Dolayısıyla esasında ulaşım sistemleri, açık alanlar bizim için farklı bir anlam kazandı ve farklı tekniklerle bunları kullanmaya başladık. Ve bu esasında mekânın, kentin ve bizim kolektif belleğimizde de belli bir yer etti. Ve ülke deneyimleri ve ülkelere özgülük kavramları üzerinden tekrar devam edersem esasında uluslararası kabul alan pek çok sertifika sistemimiz de var. Bir peyzaj mimarı olarak ben size SITES sertifikasyon sistemini öğrencilerime

de hani çok detaylı anlatırım, faydalarını savunurum. Başarılı bir sertifika sistemidir pek çok sürdürülebilirlik sertifika sistemleri gibi. İşte sel baskını, iklim değişikliğine uyum, karbon depolama, karbon yutağı oluşturma gibi birtakım sürdürülebilirlik konularını derecelendiren bir sertifika sistemi ve esasında açık alanlara dair şu an bilinen en güçlü sertifika sistemi. Ve özellikle yerel yönetimler açısından da tercih ediliyor. Çünkü şehirlerin yeşil alanlarında yapacakları çevreci uygulamalar, iklim değişikliğine uyumu sağlayacak hareketler, sera gazı emisyonlarını azaltacak durumlar hepsi bu sertifika sistemi kapsamında desteklenebiliyor. Ve esasında açık alanlara uygulanabiliyor. Bunlar parklar, rekreasyon alanları, botanik bahçeleri olabildiği gibi yol kenarı, yol hatları olabiliyor veya açık alanlarıyla entegre çalışan sistemler. Kampüsler, konut alanları özellikle eğitim kampüsleri için büyük potansiyele sahip. Dolayısıyla peyzaj mimarları olarak bizim tercih ettiğimiz bir sertifikasyon sistemi dediğim gibi oldukça güvenilir pek çok sertifikasyon sisteminin yanı sıra. Bu benim yaptığım araştırmalardan biri İstanbul'daki alışveriş merkezlerinin bazılarının tabii ki açık alanlarıyla bütünleşik çalışanlardan bazılarını SITES sertifikasyon sistemine göre değerlendirmiştik. Ve hani ne kadar sürdürülebilir olduklarına yönelik, sürdürülebilir peyzaj potansiyelleri açısından tartışmaya açmış, yorumlamıştık. Dolayısıyla pek çok yere uygulayabiliyoruz bu sertifikasyon sistemini ve başlıklarına hızlıca bir bakarsak, burada oldukça detaylı parametreleri, temel parametreleri görebiliyoruz. İşte su, planlama tabanlı saha özelinde bitkisel doku, materyal seçimi, yönetim, konstrüksiyon gibi pek çok parametre var. Bunların altında da alt parametreler var ki, bunlar taşkın alanlarına yakınlık, ekosistem durumları, riskli tehlike altında türlere ne kadar yaklaştıkları gibi oldukça ekolojik üst ölçekli konulardan insan ölçeğine varan malzeme insan ölçeğine varan bir kurguda detaylı. Ama burada dikkat ederseniz esasında yine de bizim hani şu an yaşadığımız deneyime yönelik parametreler de eksiklik var. Dolayısıyla uluslararası normlar, çalışmalar bizler için çok değerli ama kendi ülkemizin, kendi yerel bölgemizin dinamiklerine göre birtakım yaklaşımlar geliştirmek de mekânsal planlama ve tasarım disiplinlerinden gelen uzmanların sorumluluğu. Burada bazılarını daha yakından bakabiliyoruz parametrelerin. Ve yere özgü tasarım açık alanlar derken biraz daha hani afetlerden uzaklaşp açık yeşil alan kavramı üzerine sizleri düşündürmek istiyorum. Burası Hong Kong şehri Hong Kong'un imajını görüyoruz. Çok topoğrafik bir yapı değişik ada sistemleri, yarım adalar ve çok yoğun bir nüfus dolayısıyla kent sürekli kıyıları doldurarak denize doğru ilerliyor. Çünkü uygun düzlükte topoğrafik yapıda yaşam alanları yeterince yok. Ve dolayısıyla açık kentsel doku içerisindeki açık alanları da az. Çünkü yoğun bir doku dolayısıyla buradaki pek çok çalışmalar, pek çok alternatifler üretilmeye çalışılıyor. Bu alternatiflerden bir tanesi yaratıcı bir çözüm olması nedeniyle buraya koydum. Oldukça yoğun burada bir metro sistemi görünüyor ve burada esasında alanların ne kadarı ticaret, ne kadarı konut, ne kadarı ofis binası bunların yoğunluğunu görebiliyoruz ve esasında şöyle bir durum var. Burada yeterli bizim algıladığımız açık yeşil alan kavramı olarak düşündüğümüzde böyle bir yeterli bir adet açık yeşil alan yok! Dolayısıyla yaratıcı olmaları gerekiyor. Diyorlar ki çok fazla köprümüz var. O zaman köprülerin altındaki mekânları kullanabiliriz. Binalar arasında yayalar için birtakım köprü sistemleri var Hong Kong'ta. Tamam onlar da bizim için bir kamusal mekân diyor. Bizim alıştığımız şekilde yayalaştırılmış sokakları değerlendiriyorlar ve diyorlar ki tamam, o zaman biz bu yaklaşım çerçevesinde binaların içlerindeki kamusal, yarı kamusal alanları da sistemimize dahil edebiliriz diyorlar. Bir de burada metro var. O zaman bir de yerin altındaki kamusal mekânlar bizim için önemlidir şeklinde bir açıklamaları var. Burada şu imajı görüyorsunuz. Esasında sarı olan burada şurada yani imajda pedestrians dediğimiz kısım onların oranını görebiliyorsunuz hafif böyle turuncu renkte. Ondan çok daha fazla miktarda kamusal alan kazanmış oluyorlar. Bu yeni yaklaşımları çerçevesinde dolayısıyla yenilikçi yaklaşımlar, yorumlamalar bizler için kritik. Ve bunu dışında da diyorlar ki tamam bu kamusal aktif kullanım için ama biz biraz da iklim dostu da hareket etmek istiyoruz. O zaman işte yüzeylere, binaların yüzeylerine yeşil dokular yerleştirmek gibi bir stratejileri de buna

eklemliyorlar. Şimdi farklı afetleri ele aldığımızda deniz seviyesi yükselmesi kavramını biraz kurcalayabiliriz. Esasında deniz seviyesi yükselmesi ikincil bir afet ve yaygın süreye yayılan bir afet ama tsunamiyle çok benzeşiyor. Burada Doğu Boston ve Charlestown için gerçekleştirilen kıyı dayanıklılığı dirençliliği çalışması var. Stoss ekibi tarafından yapılmış Stoss, Kleinfelder ONE Architecture tarafından yürütülüyor. 2017 tarihli ve hedef esasında 2016 İklim Hazır Boston Raporu üzerinden yürüyor. Yani bunu desteklemek için dolayısıyla çok değişik uzun, kısa vadeli süreçli çalışmaları içeriyor. Ama kapsayıcı yani halkla birlikte farklı kullanıcılarla birlikte çalışıyorlar ve burada sağdaki imajda biraz görebiliyorsunuz. Topoğrafik farklılıklar yapıyorlar. Geniş yüzeyler, geçirimli yüzeyler bırakıyorlar. Suyun etkisini azaltabilmek, suyu aşağıya indirebilmek için. Bitkisel doku da var, ama özellikle topoğrafik yapıda inişler çıkışlar şeklinde yapıyor. Sadece yükseltmek değil o hareketin hafızasını kırmak adına farklı ölçeklerde kotlardan yararlanıyorlar. Burada simülasyonlarını görebiliyorsunuz. Esasında kentin ileride hangi bölgesinin yani deniz seviyesi yükselmesinin altında kaybolacağı ve ama onun dışında floodlar da, su baskınları da var. Yani biz uzun vadede bir deniz seviyesi yükselmesi bekliyoruz, ama bir de hani taşkınlar, su basmaları da meteorolojik olaylar sebebiyle gerçekleşiyor buralarda. Bunların simülasyonlarını görebiliyoruz. Ve esasında açık alanlar, açık ve yeşil alanlardan yararlanarak bunların etkilerini nasıl azaltabiliriz, nasıl geciktiririz, nasıl kendimizi adaptif çalışmalar yapmak için vakit kazandırabiliriz? Bu bu tip bir proje. Esasında açık yeşil alanların deniz seviyesi yükselmesi konusunda da rolünü bize gösteriyor. Ve bir başka durumda yeşil altyapı tabii ki biz hani açık alanları hep bir sistem olarak düşünelim dedik, ama yeşil altyapı kavramından çok fazla bahsetmedik. Yeşil altyapı için tabii ki ekosistem servislerinden bahsetmemiz gerekir. Yeşil altyapı kavramında bir şey yok yani mülkiyet durumu yok. Esasında hepsi bir sistemin bir parçası. Bu proje özellikle bu bir uluslararası proje farklı şehirlerin iş birliğiyle gerçekleştirilmiş. Farklı şehirleri sahip oldukları yeşil dokular açısından karşılaştırıyor. Ve bunların yoğunlukları, bitki tipolojilerine göre iklim üzerinde ne kadar etkileri olduğunu ortaya koyuyor. Böylece bu 4 şehir üzerinden hareketle de ileride başka şeyler için stratejiler tanımlanabiliyor. Stockholm, bizler için kritik bir kent çünkü Avrupa'nın ilk yeşil başkenti unvanını almış ve bu çalışmalar esasında çok önceden başlamış, 1976 yılında başlamış ve bu çalışmalar sonrasında halkın %95'i yeşil alanlara 300 metreden daha yakın mesafede erişim sağlamış. Şimdi baktığımızda esasında bu çalışma Stockholm iklim odaklı ilerlemiş, ama İstanbul açısından baktığımızda çoklu afetlerle yüz yüze olan, bu tehlikelerle yüz yüze olan bir kent için esasında bir yeşil kent olmanın başka potansiyellerini görebiliyoruz. 300 metreden daha yakın mesafede erişimde açık alan, yeşil alan olması büyük bir avantaj. Ve Stockholm'de kentin 2040 yılı içinde büyüme tahmini dikkate alınarak kenti iklim değişikliğine karşı akıllı büyüme modeli, akıllı iklim modelleri geliştirilmiş. Dolayısıyla İstanbul'un da diğer büyük kentlerimizin de özellikli olarak şu an vizyon çalışmaları 2050 vizyon çalışmaları yapıyor. Sürdürülebilir kalkınma hedefleri kapsamında kendi stratejilerini tanımlıyorlar. Dolayısıyla iklim, akıllı iklim modelleri iklim dostu çalışmalarda gündemimizde her zaman olması gereken bir durum. Deprem öncesinde de bu konular oldukça sıklıkla dile getiriliyordu. Ve Portland, biraz ilk sunum başladığında size bunu aktarmıştım belli bir süre önce, biraz önce. Bazı kentlerin özellikle bunlardan biri Portland, iklim dostu çalışmalar yapmak için çok temel stratejileri yeterli kabul ediyorlar. Ve bunlardan biri de ağaç taç örtüsü dediğimiz ağacın tepe tacının oranının fazla olması ve bu kent kent genelinde homojen dağılım gösteren geniş taç örtüsüne sahip bitkileri içeren yeşil alanların oluşturulmasını prensip olarak kabul ediyor. Ve ağaç taç örtüsü kentin %26'sına yükseltiliyor. Şimdi bu oldukça iklim açısından ona avantaj iklim dostu çalışmalarda ona avantaj sağlıyor. 2037'de bu oranı %40'a çıkartılması planlanıyor. Şimdi bu küresel iklim değişikliği bir afet olarak kabul edilecekse çok doğru bir yaklaşım pratiği ama İstanbul ya da diğer kentlerimiz için düşündüğümüzde işte bu çelişen stratejilere dikkat etmemiz gerekiyor. Ağaç taç örtüsünün bizim için çok değerli olduğunu

biliyoruz, ama bu tip alanların altında da deprem toplanma alanlarını kurgulamamızın da güç olduğunu biliyoruz. Şimdi İstanbul ve afetler açısından ele aldığımızda; 99 Depremi sonrasında İstanbul'da gerçekten çok ciddi çalışmalar yapıldı. Uluslararası görünürlüğü olan, kabulü olan çalışmalar yapıldı. JICA bunlardan biriydi. İstanbul Deprem Master Planı hazırlandı. Çok kapsamlı çalışmalar vardı. JICA bu rapordan bir imaj. İstanbul için ön ve daha sonrada kalıcı çadır kentler organize edileceğine dair bilgiler yer aldı orada. Tahliye, toplanma alanları tanımlandı. Bu imaj İstanbul'un ön tahliye alanları için parkların ve açık alanların mevcut durumu. Bu JICA raposunda ön tahliye dediği esasında bizim genelde kullandığımız toplanma alanı tanımına denk. Deprem anından sonraki ilk böyle 72 saat gibi kabul edebiliriz. İnsanların tabii ki o kriz yönetiminin ne kadar sağlıklı gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğiyle alakalı ama genelde hani uluslararası kabulde 72 saatte insanları toplayacağımız, birbirleriyle iletişime geçebilecekleri, güvende olabilecekleri toplanma alanları açısından düşünmeniz lazım. Ön tahliye alanları JICA raposunda toplanma alanlarına denk ve bu tabii ki birtakım hesaplamalar yapıyor. Ve kişi başına düşen metrekaresel alan üzerinden hesaplanıyor. Ama maalesef İstanbul için olan durum 2002 tarihli bu çalışmada tanımlanmış falan tahliye alanlarının pek çoğunun şu an yapılaşmış olması. İstanbul için bunu yapmak oldukça güç.

Özgen Osman Demirbaş: Ayçim Hocam, çok özür dilerim, böldüm sizi ama son cümlelerinizi kaçırdık. Bir kopukluk oldu. Bir daha tekrar edelim mi? Kayıt altına alıyoruz eksik kalmasın. Kusura bakmayın.

Ayçim Türer Başkaya: Öyle mi? Tamam. Tabii internet bazen herhâlde zorluyor. Şöyle esasında en son söylediğim cümleyi hatırlamaya çalışıyorum. İstanbul gibi çok hızlı değişen, dönüşen bir kentte de bu 2002 yılındaki JICA raporunda yer alan tahliye alanlarının, toplanma alanlarının çoğunun yapılaşmış günümüzde biliyoruz. Bu kadar kapsamlı bir çalışmanın bile artık kendisi üretildikten çok kısa bir süre sonra güncelliğini yitirmeye başladığı bir kentteyiz. Dolayısıyla İstanbul için hem çok o kentin dinamiklerine uygun planlama ve tasarım stratejileri geliştirmeliyiz, ama hem de hızlı olmalıyız. Hem doğru kararlar alınmalı hem de hızlı hareket edilmesi gerekiyor. İstanbul, kavranması risk ve kriz yönetimi açısından oldukça zor bir kent. Bu kentle ilgili olarak İstanbul ile ilgili özellikle bir kıyı kenti olmasının avantajları ve dezavantajları var İstanbul'da. 2018 tarihli bir çalışmamda benim esasında kıyı kenti olmanın afet sürecinde, afet yönetimindeki potansiyellerinden bahsediyorum İstanbul ile ilgili. İstanbul sürekli gelişen bir kent kuzeye doğru gidiyor, ama hani geleneksel doku, o sıkı kentsel eski yapı, eski altyapı güneyde Marmara kıyı bandı ve Haliç boğazının alt kesimlerinde dolayısıyla esasında onlar gerçekten de belli bir kırılganlığa da sahip ve burada biraz Kuzey Anadolu Fay hattını gösterdim burada diğer fay hattı var tabii. Bunun etkisi altındaki tsunami yüksekliklerini görebiliyoruz. Bu Büyükşehir Belediyesinin raporlarından alınmıştı bu yerler ve tabii ki tüm afetler açısından mümkün değil. Ama bazı afetler açısından İstanbul'u incelediğimizde mesela sel riski. Sel riskinin dominant olduğu alanlar üçlü hiyerarşi, üçlü skala içerisinde baktığımızda mega projeler bizler için çok kritik. İstanbul şimdi Kanal İstanbul biraz daha gündemden uzaklaştı. Bu çalışma 2018 yılı bu arada üretimi gündemden uzaklaştı tabii artık gündemimizde başka konular olduğu için ama büyük bir mega proje ve mega projeler her zaman kötü kesinlikle değildir. Mega projeler mega etki demektir. Mega bütçe ve mega etki dolayısıyla sağlıklı, uzun süre araştırmalar ve tasarım, planlama süreçlerinden geçtiklerinde de mega faydalara sahipler. İşte Kanal İstanbul, en son İstanbul Çevre Düzeni Planı'nın güncelenmesiyle Avrupa yakasının şu an Çevre Düzeni Planı'na işlenmiş olan Kanal İstanbul Projesi de burada yer alıyor. Çünkü burada esasında bazı içme suyu kaynaklarımızı kaybediyoruz ve tuzlanmayı tetikliyor. Zaten bir de deniz seviyesi yükselmesi kaynaklı tuzlanmayı burada göstermiştik gibi. Sadece seçili birkaç afet açısından İstanbul'u ele aldığımızda bu tarz bir imaja ulaşabiliyoruz. Dediğim gibi çoklu burada yangınlar yok. Bu makale kapsamında şu ana

kadar cereyan etmiş terör saldırıları da vardı. Onları da şu an görmüyoruz ama çoklu afet, bütünleşik afet yönetiminin İstanbul'da kaçınılmaz olduğunu görüyoruz. Ve İstanbul'da bir başka çalışmada Bakırköy ve Kadıköy ilçelerinin neden? Hani esasında ikisi de çok bilinen ilçe olması nedeniyle, bu 1. derece şu aşağıda görebildiğiniz şekilde 1. derece deprem risk bölgesinde yeri yüksek tsunami yani dalga boyu beklenmesinden dolayı Bakırköy ve Kadıköy ilçelerini seçmiştim. Ve İstanbul'da esasında burada biraz önce sizlere aktarmış olduğum bu geçirimli-geçirimsiz yüzeylerin değişimlerini incelemiştim. Ve 1982'den 2014'e kadar ki değişime bakıldığında, incelendiğinde 2 tane aynı şehir, köklü ilçe ama dokularının ne kadar farklı değiştiğini görebiliyoruz burada. Yani bir şehir içerisinde bile ilçeler üzerindeki parametreler ciddi anlamda etkili olan parametreler farklı sonuçlar ortaya çıkarabiliyor. Bakırköy'de büyük hacimlerin yitirildiğini görüyoruz. Kadıköy'de hiçbir zaman Bakırköy kadar büyük, açık alanlar, yeşil alanlar olmamış olmakla birlikte parça parça bunları kaybettiğini fark ediyoruz. Dolayısıyla İstanbul ki bu 2014'e kadar olan bir çalışma eminim şimdi güncellendiğinde daha da farklı sonuçları elde edeceğiz, daha ileri yorumlar yapabileceğiz. Ama İstanbul açısından rezerv alanlara güvenemeyeceğimizin bir göstergesi bu. Deprem söz konusu olduğunda, afet konusu olduğunda daha önceden tanımlı kamusal açık alanlar yeşil alanlarla yarı kamusal açık alanları biz değerlendirmeye almayız. Çünkü rezerv alanların çok hızlı büyüyen arazi değerlerinin çok yüksek olduğu bir kentte geleceğe yönelik varlıklarını ne kadar sürdürebileceklerine dair de birtakım soru işaretleri olabiliyor. Ve başka orta ya da küçük ölçekli kentler ile İstanbul'un ya da bir başka büyük kentin farkı burada sol tarafta Bakırköy ilçesini görüyoruz, sağ tarafta da Kadıköy. Esasında üstteki imajlar mevcut durumu ortaya koyuyor. Mevcut açık alanlar ama ana yollar yani temel yollar dediğimiz tahliye olma standartlarına sahip olan, çevresindeki binaların belli oranda daha yeni binalar olduğu bu çalışma kapsamında örnek kabul etmiştik ve belli bir gelişme, belli bir genişliğe sahip olması. Temel yollar ve ikincil tehlikeler çünkü burada ciddi anlamda kıyı dolgu alanları var. Kıyı dolgu alanlarının önünde birtakım dereler var. Derelerin taşkın hatları var. Dolayısıyla ikincil afetleri de burada işaretli. Gri olanlar hani hiçbir şekilde bir kriz anında tahliye ya da kaçış hatlarımıza yaklaştırmamız gerekenler. Onun dışında baktığımızda tabii ki birtakım ulaşım sistemleri var. En son bundan 2-3 hafta kadar önce Büyükşehir Belediyesi tarafından Deprem Dirençli İstanbul Toplantısında ulaşım ile ilgili konuşmayı yapan yetkili metroların en güvenli yer olduğunu söylemişti, en güvenli hatlar olduğunu söylemişti. Dolayısıyla burada da hani metrolar ve tren hatları bizler için gösterilmişti. Bundan sonraki stratejilerimizi yaparken yetkililerden, uzmanlardan aldığımız bilgilerle daha da faydalı üretimler stratejiler geliştirebileceğimizi düşünüyorum. Ve idari birimler diyebileceğimiz yarı kamusal hem kendi bir afet anında işlevsel olacak hem de yarı kamusal açık alanlara sahip olan birimleri görüyoruz hem Bakırköy hem de Kadıköy için. Ve aşağıya indiğinizde de esasında tekil açık alanların çalışmayacağını ancak açık alan kümelerinin devreye girebileceğini burada görebiliyoruz. Küme tipleri çok işlevli acil ulaşım sistemleri, belki çadır, ön çadır kurma alanları, ön tahliye alanları çok işlevlilik vesaire gibi farklı fonksiyonların burada tanımlanabileceği açık alan-kapalı alan gibi hibrit alanları tanımlıyoruz. Dolayısıyla İstanbul için birtakım stratejiler geliştirirken yeni yaklaşımların peşine düşmemiz gerekiyor. Bunu söyleyebilirim. Şimdi esasında bir de eğitim ve gelecek. Şimdi bu sorunları yaşıyoruz. Acı deneyimler planlama özellikle burada mekânsal planlama ve tasarım disiplinleri arasında peyzaj mimarlığının belki daha dokunduğu açık yeşil alanlar arasından konuyu ele aldım, ama bizim eğitimimizde afetlere bu kadar ağırlık veren bir kurgu yoktu. Dolayısıyla akademisyenler olarak da bizim bazı sorumluluklarımız var. Esasında bu o kadar yani biz dönem birtakım afet çalışmalarına üniversitemizde yer veriyoruz, ama bu deprem olması nedeniyle seçtiğim bir proje çalışmasından örnekler. 2 tane öğrencimin hani örnek çalışmalarını gösteriyorum size. Neden? Çünkü biz kendi meslek insanlarımızı yetiştirmekle sorumluyuz di mi? Akademik üretimlerle fayda sağlamaya çalışıyoruz içinde bulunduğumuz

süreçlere ama aynı zamanda genç yeni meslektaşlarımızı yetiştiriyoruz. Dolayısıyla yeni meslektaşlarımızı da yetiştirirken onlara afete yönelik konularda yetkin insanlar olarak mezun etmemiz gerekiyor. Tabii ki bir lisans, 4 yıllık bir lisans eğitiminde onları afet uzmanı olarak yetiştirmemiz mümkün değil. Ama o bilinci vermemiz kritik sonrasında da tabii ki eğitim sistemimizde yüksek lisans, doktora programlarında buna özellikle bu konularda çalışacak gençler olacaktır. Ama lisans öğrencilerimiz özellikle bu belleğin kendilerinde olması açısından kritik. Çünkü geleceğimiz, gelecek mekânlarımızı onlar kurguluyor. Bu 2040 yılı Büyükada'yla ilgili senaryoların olduğu bir çalışmaydı. Bir öğrencimiz "Tamam, 4 aşaması var afet yönetiminin benim odaklandığım süreç iyileştirme. Deprem olmuş, büyük hasarlar olmuş. Sonra ada ne olacak? 4. aşama dediğimiz müdahaleden sonraki iyileştirme süreci." Adada bazı yerlerin yıkılmış olabileceğini kabul ediyor. Ama bunların nasıl dönüştürülebileceğini ele alıyor ve esasında ada kültürünün ve belleğinin de devamı nasıl sağlanabilirini araştırıyor. Bu öğrenci de tam tersi dediğim gibi burada stratejiler çok önemli. Burada da bu öğrencide "Tamam, ben ekoenerji adası üretmek istiyorum. Burada afet riskleri kabul ediyorum, ama esasında ada bu riskleri kendisi için bu tehlikeler avantaja çevirip enerji üretebilir. Enerji dostu, iklim dostu bir yaşam alanı olabilir. Depreme de dirençli kalabilir." diyor ve ona yönelik bir stratejiler geliştiriyor. Ve bu da kaynaklarım. Davetiniz için çok teşekkür ederim.

Özgen Osman Demirbaş: Ayçim Hocam biz çok teşekkür ederiz. Çok keyifle takip ettiğimiz ve konuyu aslında başka boyutlarıyla da açmaya imkân veren çok güzel bir paylaşım oldu. Çok teşekkür ediyoruz. Şimdi; ben tabii bir soru değil, ama belki sizin söyledikleriniz üzerinden de böyle 1-2 not aldım. O arada da aklıma gelen 1-2 bir şey oldu. Hassas olduğumu düşündüğüm sizin görüşünüze sunmak, sormak, fikrinizi almak açısından da mesela tüm bu anlattıklarınızın özetinde aslında sürdürülebilir kalkınma planları içerisinde İstanbul ve İstanbul gibi mega kentlerdeki peyzaj planlamalarının yeşil alan, açık alan planlamalarının hassasiyeti üzerine vurgu yaptınız. Bu sadece kentin nefes almasıyla ilgili değil. Tabii bizim asıl burada konumuz olan çoklu afet durumunda da kenti bu afetin sürecinden kolaylıkla çıkartabilmek anlamında önemli. Şimdi siz bunu konuşurken benim aklıma direkt şey geldi. Yani tabii toplanma alanlarını da düşündüğümüzde çok rakamlar anlamında yakın olduğu için geldi. İstanbul-Berlin karşılaştırması aşağı yukarı baktığımızda yani aslında bunu niye söylüyorum. Biz İstanbul özelinden gidiyoruz, ama tabii bütün ülkenin bu konudaki durumunu ve ülkenin genel olarak politikalarını da herhâlde düşünmek gerek. Almanya'yla Türkiye aslında şöyle bir benzerlikleri var. Nüfus olarak birbirlerine yakınlar. İki de 80 milyonun üstünde 85 milyona yakın 2 yakın nüfus. Almanya ve Türkiye örneğine baktığımızda İstanbul'un özdeşini Berlin olarak düşünmek de çok yanlış değil. Berlin de yani Almanya'nın diğer kentlerinden daha farklı mega bir kent. Bildiğim kadarıyla Berlin'in nüfusu şu anda 5 milyonun altında öte yandan bizim İstanbul'da tam rakamını bilemediğimiz 18 ile 22 milyon arasında gidip gelen ortalama 20 milyon nüfus denen bir nüfustan bahsediyoruz. Tabii burada herhâlde en önemli şey bütün bu konuştuklarımızın haricinde işte konunun ne kadar çok boyutlu olduğunu ve şu yaptığımız işinde o anlamda ne kadar önemli olduğunu bir kere daha çıkartıyoruz. bir çok faktörü etkiliyor. Yani neden İstanbul'da böyle bir yığılma var? İşte tüm ekonominin, sanayinin, üretimin İstanbul'a yönelmesiyle Anadolu'nun tümünün İstanbul'a göç etmesi, İstanbul'un bir şekilde bir çıkış yolu gibi algılanması ve ülkenin bütün siyasetini, politikasını, kalkınmasını İstanbul üzerinden planlamasının getirdiği bir sonuç herhâlde bu. Almanya'da işte bu farkı şöyle görüyoruz. Berlin kentinin diğer Alman kentlerine göre gerek kültürel gerek ekonomik siyasi yerinin farkına rağmen öyle bir kalkınma planlaması yapılmış ki bütün ülkenin coğrafyasına dağıtmışlar. Dolayısıyla şehrin yoğunluğunu belli oranda koruyabiliyorlar. Bu bağlamda sizin sunuşunuzla bağlantılı olarak hatırladığım kadarıyla bunlar yeni veri değil gerçi eski veriler ama yapılan bir son karşılaştırmada İstanbul'da kişi başına düşen

yeşil alan miktarı 12.5 m² gibi bir rakam kalmış aklımda. Yüzde olarak baktığımızda da kent yoğunluğuna göre %2.-2.5 arası bir rakamdı. Yine Berlin'e baktığımızda %30'ların üzerinde bir yeşil alan kamusal alan hatta yeni sadece yeşil alanda değil kamusal alan ki bunlar özellikle afet durumlarında işte toplanma bölgeleri, geçici kentler olarak kullanılabilir. %30 dediğimizde işte aşağı yukarı kişi başına düşen yeşil alan bunun 15 misli oluyor ki bu düz bir hesaplama, nüfusa oranladığımızda neredeyse 12-13 misli gibi bir miktar oluyor. Bu çok dikkate değer bir fark gibi geliyor. Bu arada hani İstanbul'la birlikte benzer çoklu afet risklerini taşıyan kentlere baktığımızda da en yakın örnek herhâlde rakam anlamında söylüyorum Tokyo'dur. Tokyo'nun nüfusu bölgesel coğrafi niteliklerine baktığımızda ki Tokyo yeşil alan anlamında dünya mega kentleri arasında iyi bir yerde değildir bildiğim kadarıyla ama yine de %10'lara yakındır. İstanbul'un yine de bir 3-4 mislidir. Ama bana mesela çok belirgin olarak hatırladığım Los Angeles ve San Francisco örnekleri geliyor. Los Angeles'ta %30'un üzerindedir bildiğim kadarıyla, San Francisco'da da %20'lerdedir. İşte çoklu afet riski olarak baktığımızda o bölgeleri de İstanbul'la çok farklı değerlendirmemek lazım. Evet, yani bunlara dikkat etmemiz çok gerekiyor. Bu rakamlar kâğıt üzerinde sadece rakam gibi gözüksede aslında uzun vadede yaşamsal anlamda çok kritik değerler. Çok teşekkür ediyorum. Yani gerçekten çok önemli oldu ve bize herhâlde yeni bir yere de götürecektir. Bu arada sizin konuşmanız esnasında Şükran Hocam da mesaj atmış: "Derste olduğum için katılamadım, ama Hocamızın Peyzaj Mimarları Odasında da katkısı çok fazladır. Saygılarımı, sevgilerimi, selamlarımı yolluyorum. Kayıtları izleyeceğim." demiş. Şükran Hocamın da mesajını aktarmış olayım.

Ayçim Türer Başkaya: Sağ olsun Hocamız.

Özgen Osman Demirbaş: Tekrar teşekkür diyorum. Ben şimdi izleyicilerimize dönmek istiyorum. Soru ya da katkı vermek isteyen olursa sözü verelim kısa bir süre daha birlikte kalalım. Buyurun.

Öğrenci: Hocam Chatte 2 tane soru var.

Özgen Osman Demirbaş: Hocam sağ olun. Ben orayı kaçırdım.

Nuran Zeren Gülersoy: Sibel Hoca'nın bir sorusu var. Burada herhâlde Sibel Hoca

Sibel Avcı Tuğal: Hocam buradayım. Öncelikle çok teşekkür ederim. Kusura bakmayın laptobun ekran sorunu var. Onun için görüntü veremiyorum, ama bütün yapıyı ilgiyle izledim. Hem mimarlık bölümümüze hem fakültemize hem değerli hocamıza çok teşekkür ediyorum. Ben farklı bir alandan olarak yaşayan bir insan İstanbul bireyi olarak tabii ki hem panik hâlinde herşeyi izliyorum hem de birşeyler öğrenmeye çalışıyorum. Çok teşekkür ederim. Ben şunu çok merak ediyorum. Şimdi bu dolgu alanlar özellikle kıyı tarafları biliyorsunuz hani önemli dediniz tsunamiden ilk etkilenecek alanlar aslında ama tsunami olmasa bile bu dolgu alanların herhangi bir sarsıntı anında İzmit Depremi'nde görmüştük. Direkt çökmesi ihtimali var. Ne yazık ki işte ben özellikle bu kıyı şeridinde Bostancı-Tuzla arası biliyorsunuz, orada yol var otoban ve metrolarda ve bütün o ulaşım yerleri de oraya doğru akmış durumda. Bu alanın aslında çok tehlikeli olduğunu düşünüyorum. Ama açık alan olarak da bu bölgede mesela hiç gidecek başka bir yer yok. Çünkü doğrudan tepelik bir alana doğru işte Narcity'e doğru, Başibüyük tarafına doğru yükselen bir alan var. Böyle bir panik anında insanların bu toplanma alanlarına gitmesi ya da ulaşması gösterdiğiniz haritalarda İstanbul'un bütün ölçeği düşünülüğünde neredeyse imkânsız gibi bir şey yani böyle çok rastlantısal işte belli bir oranda 16 milyonsa İstanbul neredeyse bunun %10'u ulaşabilecekmiş gibi gözüküyor. Bu da yaklaşık olarak %10'u ulaşabilecekse yani burada 10 milyon üstünde kişinin ölmesi çok yüksek gibi gözüküyor. Gerçekten çok panik. Benim hani uykularım kaçıyor zaten ama

yapacak birşeyde şöyle yok. Ekonomik durumları hani biliyorsunuz. Hani çok rahatlıkla insanlar diyebiliyor ki “yer değiştirin, evinizi değiştirin. İşte şey yapın, ama kiraların durumu biliniyor.” Yeni evlerin yerlerini biliyorsunuz. Yani yeniden İstanbul’un yapılanması için bir kere yerle bir olduktan sonra yapılanması ancak mümkünmüş gibi gözüküyor. Ne yazık ki! Yani bu yeniden yapılaşmayla ilgili hani matematiksel olarak baktığımızda hepsini böyle yıkıp, yerleştirip yapmaya kalksanız daha sıkışık mekânların bulunduğu Nişantaşı’nı düşünün mesela, mesela eski Eminönü’nü düşünün eski yapıları, eski bitişik nizam. Nasıl olacak yani bir afet yönetimi olarak nasıl bir şey düşünüyorsunuz? Ciddi bir panik var rasyonel baktığımızda bunun çok yani gerçekçi olmuyor. Mesela Berlin örneğini verdiniz. Çok güzel bir örnek belki ama Almanya’yla Türkiye’yi karşılaştırıyorsunuz. Yani bizde insanlar “Herşeyi Allah’a bırakıp, ya Rabbim şükür diyen” kültürel bir yapıdayız. Almanlarsa standardını koyan mühendisler. Arada çok büyük bir fark var. Ne yazık ki! Teşekkür ederim.

Ayçim Türer Başkaya: Sibel Hocam şöyle söyleyebilirim. Kıyı dolgu alanları konusunda haklısınız. Kıyı dolgu alanları tehlikeli alanlar. Ben daha gerçekten çok genç bir araştırma görevlisi iken ilk gittiğim konferans yurtdışındaki konferansta İstanbul’un kıyı dolgu alanlarını ve potansiyellerini anlatmıştım. Kendimle de hani böyle biraz gurur duyuyordum çok kapsamlı araştırdım diye. Sunumdan sonra tabii heyecanla bekliyorum. Orada yönetim kurulunda hocalar falan vardı. Heyecanla soruları bekliyorum. Galler’den bir profesör elini kaldırdı ve bana şey dedi. “Doğa affetmez!” dedi. Ondan sonra “Doğa o alanları eninde sonunda sizden geri alır.” dedi ve oturdu. Ben böyle hani... Kalktı bunu söyledi ve oturdu. Ben böyle hani hiçbirşey diyemedim orada. Dolayısıyla ilk deneyimim de budur. Onu size aktarabilirim. Esasında bu doğru yani doğanın bir belleği var. Ve siz insan olarak teknolojiye güveniyorsunuz. Kentsel dinamikler belki sizi zorluyor ve hani birtakım yapılaşmalara gidiyorsunuz teknolojinize güvenerek ama hani doğa esasında bunun farkında değil. O süre gelen sistem bir şekilde her zaman devrede ve bir şekilde kazanıyor diyebiliriz. Kıyı dolgu alanları esasında İstanbul için hani kaçınılmaz bir şekilde gelişmiş. İşte ulaşım altyapısı kentin tam kenar kıyı çizgisine dayanması gibi sebeplerden ortaya çıkmış. Ve yeşil alan miktarını arttırmayı da ama esas ulaşım tabii odaklı ilerlemiş, ama Değirmendere örneğin Kocaeli Depremi’nde Değirmendere örneği önümüzde yani kıyı dolgu alanı kendisiyle beraber esas hakiki alanı da aşağı alabilirdi suyun içine. Dolayısıyla riskli alanlar o yüzden de bir deprem anında bir de tsunaminin vuracağını bildiğimiz alanlar kesinlikle kıyı dolgu alanları ya da kıyı bandına gitmemek gerekiyor Marmara kıyı bandıdaysanız. Boğaziçi daha güvenli, Haliç nispeten yani onların yükseklik seviyeleri var. Ama kıyı tsunami ve Kuzey Anadolu Fay hattı Marmara Denizi’nin içinde geçtiği için güvenli değil. Ama şu var stratejiler olmalı. Yani İstanbul’da tamam kentsel dönüşüm çok zor. Ekonomi sorunları var, ama en son yapılan Nuran Hoca’mızın da olduğu Ahsen Hoca’mız var mıydı çok iyi hatırlayamadım ama Nuran Zeren Gülersoy Hoca’mızın olduğu toplantıda şey söylediler sağlamlaştırma. İleri tekniklerle sağlamlaştırmanın, güçlendirmenin teşvik edilmesi gerektiği üzerinde konuşuldu. Hatırladığım kadarıyla bu haftada tekrar bir toplantı yapıldı, ama ben katılamadım. Yani birtakım stratejiler geliştirilmeye çalışılıyor. Ama esas burada kritik olan deprem sonrasında yani işte Maraş kaynaklı deprem sonrasında bizim üniversiteden İstanbul Teknik Üniversitesinden İnşaat Fakültesinden hocalarımız gitti oraya ve öncelikle kamusal binaları kontrol ettiler. Kamu binaları ne kadar hasarlı? Şimdi burada İstanbul için bu kadar büyük bir felaket belki İstanbul için en azından şans yaratır. Şimdiden kamusal, kamu yapıları ne kadar sağlıklı sağlamlaştırılabilirler mi? Onun araştırması yapılıyor. Şu an ona yönelik çalışmalar var. Başladı. Dolayısıyla siz başka geniş açık alanları kişi başına düşen açık yeşil alanları farklı olan kentlerden değil de kendi yerelimizin dinamiklerinden hareketlerle çözüm bulduğunuzda sağlam olduğunu bildiğiniz kamusal alanlar ve çevresiyle birlikte bütün açık alanları ile birlikte çalışabilecek ve belki yürüme mesafesinde olan

diğer hani daha büyük ölçekli kamusal yeşil açık alanlarla çalışılabilir. Bir de sistemler kümelenme alanları yaratabilirsiniz. Ve hani bir deprem olduğunda insanlar ne yapacaklarını şaşırabilir. İşte bence burada kritik olan açık yeşil alanların da bir rolü var burada. O belleği yaratmak. insanların günlük alışkanlıkları, ritüellerin içerisinde onlara bilgiler vermek. İnsanlar bir açık alanı, yeşil alanı kullanırken esasında Yeni Zelanda örneğinde var bunlar. Yer döşemesinde ince böyle birtakım böyle dokuların olması, gündüz ışığı çekip gece yansıtan taşlar. İnsanlar biliyor ki ya da çocuklar biliyor ki, deprem olduğunda gece olursa o izleri takip ederek toplanma alanlarına gidebilecekler gibi. Bu tip izlerin insanlara kolaylık sağlayacak onları depreme hazırlayacak çalışmaların esasında açık alanlarda kurgulanması gerekiyor. Bu bu bizlerin sorumluluğu insanların hazırlaması ve hani onlara ders verir gibi değil. O hayatlarının doğal bir bileşeni olarak bunları yapmamız gerekiyor. Siz bu tip sağlam kamu yapıları onların çevrelerindeki birtakım alanları tanımlarsanız ve onlara dair insanların belleklerine birtakım yerleştirmeler yaparsanız en azından o kadar da kaotik bir durum olmayabilir. Ama tabii ki fiziksel sorunlarla ilgili yani binaların altyapı İstanbul'un sonuçta altyapısı, elektrikti, gazdı yolların altında bu tip şeyler hani tabii ki mekânsal planlama ve tasarım disiplinleriyle diğer disiplinlerin çözümlemesi gereken bir şey ama bizlerin hani insanları bir kriz anında ne yapacaklarına hazırlama şansımız var. Sadece gerçekten kendi yerimizin dinamiklerinden faydalanarak üretimler yaparsak başarılı olabiliriz diye düşünüyorum.

Sibel Avcı Tuğal: Çok teşekkür ederim. Hocam sağ olun.

Ayçim Türer Başkaya: Ben teşekkür ederim.

Özgen Osman Demirbaş: Teşekkür ederiz hem soruya hem cevaba. Bir soru daha var Yasin Şahin'den. "Merhaba Hocam öncelikle teşekkür ederim. Bizler peyzaj mimarı olarak afet sonrası çoğu ülkede deprem parkı tasarımları var ve kentsel yeşil alanların önemini ortaya çıkartıyor. Peyzaj mimarları deprem, afetler sonrası etkiyi azaltabilmek adına ne tür yaklaşımlar veya ne tür fonksiyonlara yer vermelidir?" diye sormuş.

Ayçim Türer Başkaya: Deprem parkı açısından herhâlde soruluyor şu an?

Özgen Osman Demirbaş: Evet evet herhâlde.

Ayçim Türer Başkaya: Yani esasında evet, bunun bir sistem olarak ele alınması gerekiyor. O yzüden açık yeşil alan ve onların bağlantıları yeşil alan sistemi dedim. Burada tek bir noktada böyle tek bir noktada deprem parkı esasında o sistemin çalışmasına fayda sağlamıyor. O noktasal bir çözüm. Ama birtakım işte bu sistemin içerisindeki bileşenlere siz roller tanımladığınızda örneğin bir yer diyelim ki, kıyı bandına yakın kıyı dolgunun olası hasarlarından nispeten uzakta durabilen bir kıyı hattı. O zaman mesela denizden gelecek yardımlara açık, sağlık desteklerine açık işte o zaman o stratejiyi tanımlayacaksınız ve sağlık odaklı bir açık alan olucak diyeceksiniz. Öbür taraf belki daha çadır kentlerin ufak kısa süreli çadır ünitelerinin geçici barınma gibi değil olacağı bir yer. Bunları tanımlarsanız öncesinde bunlara yönelik planlama tasarım çalışmaları yapılabilir. Esasında siz deprem sonrasını kurgulayıp deprem öncesinden mekânsal izdüşümünü yaratmanız gerekiyor. Örneğin diyelim ki mahalle, ufak bir mahalle parkında bile ya da boşluk ünitesi parkında bile diyelim ki muhtarların elinde olan birtakım hani imkânlarla daha önceden depolanmış sağlık ekipmanları, yiyeceklerin olduğu yerlerin bulunması ve buraların hemen devreye girip neredeler, nasıl açılabilirler? Ya da çocuk oyun alanlarının yurt dışında örnekler var. Çocuk oyun alanları çok hızlı bir şekilde çadır sistemlerine, örgü sistemine dönebiliyor. Dönüşebilen mobilyaları, kent mobilyalarını oraya getirdiğinizde dönüşebilen ürünleri oraya getirebildiğinizde ve insanlar da günlük pratiklerinde bunların esasında deprem sonrasında

dönüşebileceğini bildiklerinde buraları önceden hazırlamış oluyorsunuz. Dolayısıyla önce buraların deprem sonrasında nasıl fonksiyonlara ev sahipliği yapması gerektiğini bileceksiniz. Kararlaştırılmış olacak ondan sonra da işte burada modüler dönüşebilen tasarımlar gerçekleştirilecek. Bitkilendirme tasarımı da var burada kritik olan. Örneğin gevrek odunu var. Bir sarsıntı anında kırılıp insanlara zarar verebilecek dokuların olmaması gerekiyor ya da yağlı dokuya sahip yanabilen birdenbire kıvılcım alabileceklerin olmaması gerekiyor. Ya da siz plan düzleminde bakarsanız. O geniş bir yol rampada. Tamam buradan yardım araçları geçer diyeceksiniz belki parkın içerisinden ama biz peyzaj mimarları olarak alle ağaçlarını çok severiz. Böyle 2 sıra hani vurgulamak içinse eğer sizin planda görmediğiniz ama öyle alle ağaçları varsa esasında o araçlar oradan geçemiyor demektir gibi. Dolayısıyla sonrayı öngörerek esasında buradan araçlar da geçebilir demek ki burada bu ağaç dizileri olmamalıdır gibi bitkisel tasarıma varan bir kurguda olayların ele alınması gerekiyor. Bunu söyleyebilirim. Yani deprem parkı evet, ama esasında deprem parkı çok noktasal bir durum. Bu sistemin planlama ve tasarım anlayışımıza yerleşmesi gerekiyor. Yani ama bunu yaparken de bakın deprem dedik, ama iklim dostu mekân da dedim. Dolayısıyla nereler ağaç dokulu olacak yoğun ağaç dokulu olabilecek potansiyele sahip olan yerler. Belki eğimli alanlara koyacağız. Zaten deprem anda oralar kolay yerleşilemeyeceği için eğimli yüzeylere belki daha geniş tepe taçlı ağaçları koyacağız. İklim dostu hareket edebilmek için daha düz topoğrafyaya ulaşım noktalarına yakın yerlere daha deprem odaklı çözümler üreteceğiz. Dolayısıyla çoklu afetlerin dinamiklerini bilip tasarlamak gerekiyor. Bence bu aşamada hem üniversitelere hem de meslek odalarına çok büyük sorumluluklar düşüyor. Çünkü hani mezunlarımızı biz şimdi yetiştirmeye çalışıyoruz. Mezun edeceklerimizi ama meslektaşlarımız var. Dolayısıyla yaşam boyu eğitim öğrenme kapsamında da esasında sonraki çalışmalar da projelere imza atacak meslektaşlarımızı da buna yönelik yetiştirmemiz gerekiyor.

Özgen Osman Demirbaş: Hocam çok teşekkür ederim. Aslında çok da güzel bir bitiriş oldu. Şimdi burada aslında şu da çıkıyor ortaya bu bir takım işi. Herkes uzmanlığıyla birlikte yeterlilikleri doğrultusunda bu süreçlere katkı koymak durumunda çünkü hepimizin birbirimizin bilgisine ve gücüne ihtiyacı var. Yani ortaya çıkan sonuçlardan biri bu. Bu arada da Rüksan Hoca biraz üzücü bir şey paylaşmış. Maalesef yine bir imar affı durumu Göztepe Parkı civarını imara açılmış. Orada aftan dolayı bir yapılanma durumu söz konusuymuş. Yaşadığımız bugünlerde bu haberleri almak da tabii üzücü. Umarım rasyonel ve doğru süreçlerle bu süreçler daha doğru hâllere gelir. Çok teşekkür ediyorum Hocam tekrar. Sizin son bıraktığımız noktadan ben önümüzdeki haftaya bir köprü açayım. Önümüzdeki hafta konuğumuz Yüksek Mimar Tarhan Arıkan olacak. Tarhan Bey biraz daha farklı bir açıdan bakacak. Hocamın son söylediği aslında ifadeyle bağlantılı olarak Yapım Süreci Paydaşlarının Profesyonel Yeterlilikleri ve Yapı Kalitesi İlişkisi üzerine biraz daha mevzuatı da ilgilendiren bir konuda konuşacak. Kendisi aynı zamanda da yüksek yapılar uzmanıdır. Belki daha sonra kendisini böyle bir konuda da ağırlarız. Çünkü deprem dediğimizde bu da çok önemli bir konu. Fakat bu noktada bugünkü tartışmamızın sonunda da geldiğimiz noktada aslında yetkinlik ve yeterlilikler çok önemli. Ben şu anda pozisyonumdan dolayı da yapı çevre ile ilgili bir çok tasarım disiplininin kesişiminden bakarak şunu söyleyebilirim ki ülkemizde beni en çok üzen konulardan biri hâlâ bu birbirini besleyerek doğru iş yapmak yerine birbirini çiğneyerek iş yapmayı tercih eden meslek anlayışı. İşte imza yetkileri vesaire gibi konularla meslek insanlarının aslında birlikte iş yaparak doğruyu bulacakları insanların önüne geçmesi, önünü kesmesi vesaire konular. İşte bu noktada onun içinde hocamın dediği gibi meslek odalarının ya da STK'ların yani sadece meslek odaları değil mesleklerle ilgili diğer STK'ların da bu işlerde tarafsız olarak yer alıp bütün bu meslek alanlarının doğru projeler üretmesi, doğru yarımları ortaya çıkartabilmesi için etkin olarak rol alabilmesini sağlaması gerekiyor. Dolayısıyla aslında sadece meslek etiği değil, mevzuat konusunda da eksiklerimizi,

hatalarımızı revize etmemiz etmemiz gereken şeyleri tartışmak da fayda olacak. Tekrar teşekkür ediyorum Hocam çok güzel bir anlatımdı. Aynı zamanda sizi dinlemek de çok keyifli anlatım tarzınızdan dolayı. Çok güzel oldu yeni bir açılım kazandık. Çok teşekkür ediyorum.

Ayçim Türer Başkaya: Ben teşekkür ederim. Beni davet ettiğiniz için ve hani farklı ortamlarda da meslek adına peyzaj mimarlığı mesleği adına birtakım görüşlerimi, fikir paylaşımlarımızı yapabilmek açısından kritik. Bu platformlar bizler için çok önemli. Çünkü ancak birbirimizle fikirlerimizi paylaşırsak çok daha verimli üretimler yapabiliyoruz. O yüzden bu imkânı verdiğiniz için çok teşekkür ederim ben de.

Özgen Osman Demirbaş: Ben de size çok teşekkür ederim. Büyük keyifti. Siz her zaman bekliyoruz diğer toplantılarımızda da. Tabii bu vesileyle şunu da söyleyelim. Peyzaj mimarlığı alanının aslında ne kadar geniş bir konuda faaliyet gösterdiği, yapılı çevrede ne kadar önemli olduğunun altını da çizdiniz aslında. Yani peyzaj mimarlığının kamudaki algısı aslında yaptığı işten maalesef çok daha aşağıda kalıyor. Bu noktada belki mesleklerimizi de daha iyi tanıtmak bu ihtiyacın gerekliliğini anlatmak da önemli. O anlamda da iyi oldu. Çok teşekkür ediyorum. Daha güzel, daha sağlıklı, daha yaşanabilen yaşam çevrelerine kavuşacağımız günleri dört gözle bekliyoruz. Bu hep bu son günler de tabii bütün dünyada yaşanan olaylar bunları daha çok gösteriyor, ama bu kültür ve doğa kavgasında kültürün kazanamayacağı ortada. Doğayla baş etmek yerine doğaya uyum sağlamak en önemlisi anladığım kadarıyla. Bunu aslında anlayalı çok olmuştu medeniyet tarihinde ama zaman geçtikçe bir daha bir daha hatırlatmamız gerekiyor. Şimdi bugün sizin anlattıklarınız da bir kere daha bunu ortaya çıkarttı. Umuyorum ki doğayla mücadele eden değil, doğayla barışık, doğayla birlikte yaşayabilen bir kültürü birlikte geliştirebiliriz. Herkese çok teşekkür ediyorum. Güzel bir pazartesi akşamı artık gecesi diliyorum. İyi bir hafta diliyorum. Görüşmek üzere. Çok sağ olun. Saygılar.

***** Video burada sona eriyor. *****